

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

**НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ
УКРАЇНИ**

**V МІЖНАРОДНА НАУКОВО-
ПРАКТИЧНА
ОНЛАЙН КОНФЕРЕНЦІЯ
«ІННОВАЦІЇ В ОСВІТІ,
НАУЦІ ТА ВИРОБНИЦТВІ»
ПРИСВЯЧЕНУ 100-РІЧЧЮ
ВІД ДНЯ ЗАСНУВАННЯ ВСП
«МУКАЧІВСЬКИЙ ФАХОВИЙ
КОЛЕДЖ НУБІП УКРАЇНИ**

**ВСП «МУКАЧІВСЬКИЙ
ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ НУБІП
УКРАЇНИ»**

**V INTERNATIONAL SCIENTIFIC
AND PRACTICAL
ONLINE CONFERENCE
"INNOVATION IN EDUCATION,
SCIENCE AND PRODUCTION".
DEDICATED TO THE 100th
ANNIVERSARY OF THE
ESTABLISHMENT VSP OF
«MUKACHIV PROFESSIONAL
COLLEGE» NUBIP OF UKRAINE**

**САСКАЧЕВАНСЬКОГО
УНІВЕРСИТЕТУ, САСКАТУН,
КАНАДА**

24-26 листопада 2021 року

м. Київ

УДК:630.181

**ФІЗИЧНІ ВЛАСТИВОСТІ ПОРІД ВІДВАЛІВ ЗАХІДНОГО
ДОНБАСУ**

Кучер Л.І. кандидат с.-г наук, доцент

Касіян А., ОС «Бакалавр»

Національний університет біоресурсів і природокористування України

Грунт як багатофазна система здатна поглинати та утримувати воду, яка надходить з атмосферних опадів, ґрунтових вод, при конденсації водяної пари з атмосфери і за зрошення. Від її вмісту залежить інтенсивність біологічних, хімічних та фізико-хімічних процесів, пересування речовин та формування ґрунтового профілю, водно-повітряний, поживний та тепловий

режими, фізико-механічні властивості як найважливіші показники родючості. Грунтова вода має прямий та опосередкований вплив на розвиток і врожайність рослин.

Про водний режим піритних шахтних відвалів Західного Донбасу відомо дуже мало. Важливим фактором, що визначає темпи заростання піритвмісних відвалів є їх водні властивості.

Зміни у пониженнях внаслідок додаткового делювіального зносу дрібнозему та накопичення вологи прискорюють процеси вилугування, розсолу та ґрунтоутворення, знижують кислотність ґрунтового розчину. Фітомеліорація таких відвалів та створення на них стійких фітоценозів відіграють важливу роль для забезпечення едафотопів.

Установлено, що гранулометричний склад дрібнозему молодих ґрунтів міжпагорбних понижень та піритової гірської породи вершини пагорбів неоднорідний і коливається від легкоглинистого до середньосуглинистого. В еմбріоземі переважають дрібно-і крупнопилуваті фракції, в гірській породі - піщано-великопилуваті.

Вміст мулу в гірській породі в середньому 15,2%, що на 4,5% менше, ніж у ґрунтах понижень. Ґрунти понижень у шарі 0-40 см відрізнялися від гірської породи за кількістю піску, великого, середнього, дрібного пилу та мулу, кращою збалансованістю цих гранулометричних частинок. Співвідношення фракцій (пісок, пил, мул) у ґрунтах понижень 1:2:2, у гірській породі – 1:1,5:1. Молоді ґрунти понижень за вмістом фізичної глини придатливі для росту дерево-кущових насаджень.

З фізичних властивостей ґрунту найбільш значущим в екологічному відношенні є щільність зложення (об'ємна маса). Від неї залежить освоєність профілю корінням рослин. У взятих на вершині пагорба зразках об'ємна маса мілкозему становила 1,51-1,54 г/см³, що говорить про високу щільність сульфідної гірської породи. Об'ємна маса дрібнозему в шарі 0-20 см міжпагорбних понижень низька (1,05 г/см³), з глибиною вона збільшується до 1,32 г/см³, у шарі 40-60 см. Повітряний та водний режими ґрунтів визначає і загальна пористість. Цей показник в молодих ґрунтах знижується з глибиною від 58% до 49% і за шкалою Н.А. Качинського вважається задовільною.